

ЯНГИ РЕЖЛАР

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ, ЛЕНИНГРАД ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИДАГИ ЭНГЕЛЬС НОМЛИ КОЛХОЗ АЪЗОЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МУРОЖААТИГА АМАЛИЙ ЖАВОБИ

Пахтачиликни ривожлантириш ҳамisha партия билан халқнинг диққат марказида бўлиб келди ва ҳозир ҳам шундай.

Биз пахта учун тинмай кураш олиб бориш билан бирга, чорвачиликни ривожлантириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишимиз керак. Бизнинг ширимиз шуки, пахта ҳам, гўшт ҳам, сут ҳам мўл бўлсин!

Сўз бердингми—уддасидан чиқ, ваъда қилдингми—бажар—ишга чинакам коммунистик муносабат ана шундай бўлиши лозим. Бизда ўз мажбуриятини бажармаган биронга ҳам ишлаб чиқариш бошқармаси, биронга ҳам колхоз, совхоз, бригада, звено бўлмаслиги шарт.

ЧОРКЕСАР томондан кўтарилган қора булут кун чиқарга йўл олди. Ранг-баранг адирлар, тоғлар кўкисдан чақилган чамқоқ билан ёритилди. Кўкчирилган районларнинг экинзорлари, пахтазорлари, боғлари кафтдек кўриниб турибди. Нақирлаб қуйган ёмғир ҳам ёнқоқдек тушган дўл ҳам, чамқоқлар ҳам инсон иродасини бука олмайди.

Энгельс номли колхознинг экин майдонлари — пахтазорлари Кўкчирилган чегаралардан бошланиб, Марказий Фарғона ерларининг энди ўзлаштирилган массивларига боради. Колхоз аъзолари шу кунларда тиниб-тинчимай қолдилар. Ҳамма далада. Иш ҳар йилгидан кизгин. Механизмларнинг овози ҳамма ёқни ларзага келтирди. Бу овозлар кечаси-кундузи тинмайди. Кечалари ҳам колхознинг клублари, чойхоналари, кутубхоналари ва пинам қишлоқлари одамлар билан тўла. Пахтакорлар Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикадаги барча колхозлари, совхоз ишчилари, мутахассислар, коммунист ва комсомолларга, барча қишлоқ хўжалик ходимларига қилган Мурожаатини амалий иш учун қўлланма қилиб олдилар. Бу муҳим ҳужжат колхозчиларнинг йилги ишда кенг ва атрафлича муҳокама қилинди.

Март ойининг бошида кўшни «Коммунизм» колхозидан бу ерга раис бўлиб келган миришкор деҳқон Мирзаахмад Деҳқонов шу йилги ишда сўзга чиқди.

ДАДИЛ ҚАДАМ БИЛАН

ҚИШЛОҚ хўжалигимиз дадил қадамлар билан олға бормоқда, — дейишди сўзга чиққан ўртоқлар. Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини тинмай ривожлантириш учун ҳамма имкониятларни яратиб бормоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахтани харид қилиш ва топшириш қарорларини ошириш ҳақида ҳамда пахтакор қишлоқларга галла сотиш тўғрисидаги қарорни пахтачиликни юксалтиришда катта имкониятлар очиб берди.

Пахтани харид нархи оширилгани муносабати билан бригадаларнинг йил бошида тузилган ишлаб чиқариш планлари қайта кўриб чи-

йили 875 центнер гўшт, 3002 центнер сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштирилди.

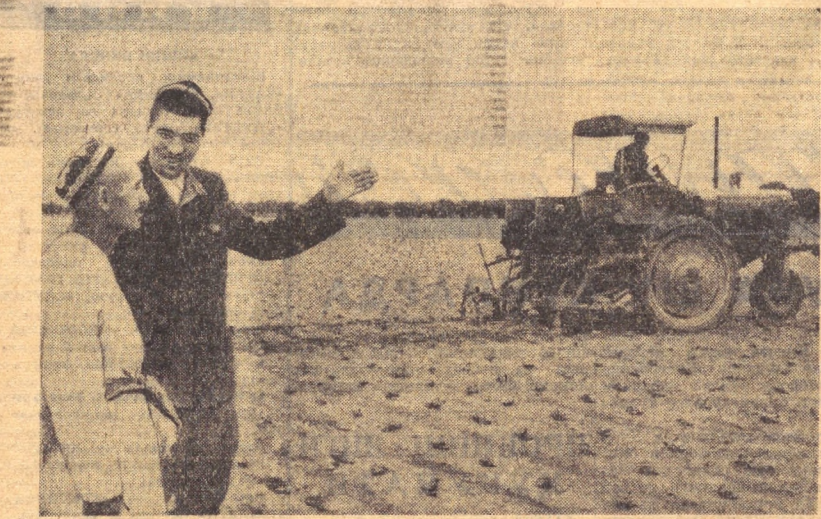
Колхознинг умумий даромади 1730,571 сўмга етди. Биргина пахтадан олинган даромад 1 миллион 400 минг сўмни ташкил қилди.

Ободончилик соҳасида бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Колхоз ўзининг доимий ишлайдиган ошхонаси, чойхоналари, новийхоналари, дорихона ва магазинларига ага. 25 ўринли колхоз касалхонаси, туғруқхона, меҳнатчилар, 3170 тоқали радиоусул кишилар хизматида. Хар йили 10-15 колхозчи оиласи янги уйлarga кўчиб кирмоқда. Колхозда ёллик кинотеатр бор. Кишилик кинотеатр битай деб қолди. Ўтган йилнинг ўзида 5 жойла типовой дала шипони, трактор гаражи, сизирхона ва кўйхоналар қурилди. 4 жойла артезиан қудуқ қазилди. Икки жойда болалар бөгча ва яшилари қуриб, фойдаланишга топширилди.

Хар бир хонадоннинг колхоздан олаётган ҳақи илгаригага қараганда кўпайди. Хар ҳовлида йилчи нурули порлапти. Радиолашмаган бирорта ҳам хонадан йўқ. Коммунизмга дадил қадамлар билан бораётган колхоз қишлоқнинг келажиги порлоқ.

Буларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматимизнинг деҳқонлар ҳақида қилаётган ғамхўрлигининг ёрқин далилидир. Колхозда техника етарли. Мавжуд машиналар моҳир кўлларда. Партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан Энгельс номли колхознинг аъзолари бу йил давлатта янада кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилдилар. Ўтган йили колхоз 4295 тонна пахта сотган бўлса, бу йил 5150 тонна пахта етиштирилди. Колхозда гўшт, сут, туҳум ва бошқа маҳсулотлар сотиш биринчи квартал пани ача ортириб бажарилди.

— Буларнинг ҳаммаси ишнинг бошланиши, — дейди янги раис М. Деҳқонов. — Мурожаатга кўрсатилганидек, одамизда улкан вазифалар турибди. Етти йилликнинг бешинчи йилини муваффақиятли якунлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш, одамлар ҳақида ғамхўрлик қилиш керак. Бизда 1963 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини янада кўпайтириш учун ҳамма имкониятлар бор. Шу йилнинг ўзида етти йилликнинг охирига мўлжалланган даражага ета оламиз.

СУРАТДА: Энгельс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мирзаахмад Деҳқонов ва 17-бригада бошлиғи Фозилбой МАДАЛИМОВ ўртоқлар шу бригада далаида гўзанин қандай ривожлантирилганини кўздан кечирмоқдалар.

йилди. Хар бир бригаданинг ишлаб чиқариш пани ўша бригаданинг имконияти ва мавжуд резервлари ҳисобга олинган ҳолда тузилади. Колхозчиларнинг иш кунлари тартибга келтирилди, оладиган ҳақлари маълум даражада ўзгартирилди. Ўтган йили хар бир колхозчи ўртача 323 сўм ҳақ олган бўлса, бу йилги тахминий ҳисобларга қараганда бу рақам 621 сўмга етди. — деярли икки баравар ошди. Мажбурият бажарилса, колхозчиларнинг оладиган ҳақлари янада кўпайди.

Колхоз бир йилнинг ўзида давлатга етказиб бериладиган пахтанинг ўзидан қўшиқча 300 минг сўмдан кўпроқ пул, 1541 тонна галла олди.

Қишлоқ хўжалик артели йилдан-йилга мустахкамланмоқда. Сўнгги йилларда пахтачилик билан бир қаторда хўжаликнинг бошқа муҳим соҳалари ҳам юксалди. Пахта кўпроқ етиштирилганидан бўлиб қолди. Чорва молларининг сонини ўси, маҳсулдорлигини оши. Хар соҳанинг ўзаша баъзилари бор. Колхозда уларнинг бой тажрибалари кенг оммалаштирилмоқда.

Ем-хашак масаласига алоҳида эътибор берилди. Тайёрланган озуқалар фермаларга етказилди. Маккажўхорида силос қилинган кўпроқ эътибор берилди. Озуқа базасининг мустахкамланиши сут етиштириш ва бўрдоқчиликни яхши йўлга қўйиш имкониятини берди. Ўтган

Артелимизда колхоз ишлаб чиқаришини юксалтириш учун ача ишлар қилинди, — деди кеска пахтакор Олимжон Уринов. — Мағрурланиш ярамайди. Деҳқончилик маданиятини ағаллашди, ҳамма ишларимиз жойида деб хотиржамланмоқ бўлмайди. Пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тобора кўп етиштириш керак. Партия ва ҳукуматимиз бизни ўз Мурожаатида худди ана шунга чорламоқда. Бизнинг ширимиз Мурожаатнинг пахта ҳам, гўшт ҳам, сут ҳам мўл бўлсин деган даъватига чинакам амал қилишдан иборатдир.

Мажлис қатнашчилари қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғи бўлган пахтачиликни юксалтириш, хар юз гектар ер ҳисобига маҳсулот етиштиришни кўпайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтдилар. Колхоз пахтани кўпайиб етиштириш, хар юз гектар ер ҳисобига маҳсулот олиш соҳасида илгор ҳўжаликлардан орада қолмоқда. 1959 йили колхоз гектар бошига 23,5 центнердан ҳосил етиштирган бўлса, ўтган йили ҳосилдорлик гектарига 22,8 центнерга тушиб қолди. Шунинг учун ҳам олинган даромад жўн бошига ҳисоблаганда камроқ бўлди.

— Ер шароитимиз бошқа кўшни колхозлардан яхши, — деди сўзга чиққан звено бошлиғи Алижон Абдурахмонов. — Аввало меҳнат интизоми мустахкамлаш лозим. Механизмлардан фой-

СУРАТДА: Энгельс номли колхоз агитатори ўртоқ Х. НАЗИРАЛИЕВ 26-бригада аъзоларига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикадаги барча қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига Мурожаатини газетадан ўқиб бермоқда.

даланишини қўйилганлигидек йўлга қўйиш керак. Ҳосилдорликни кўтаришнинг асосий омиллари ана шулар. Мен бошчилик қилаётган звено хар гектардан 40 центнердан ошириб ҳосил кўтарди. Қўшниларимиз-чи? Дадақўзи Алиқуллов ва Абдурахим Ғафоров ўртоқлар бошлиқ бригадалар мажбуриятини эмас, панини ҳам бажара олмади. Гектаридан олган ҳосил 23-25 центнерга зўрга борди. Нега шундай бўлди? Бир шароитда туриб, хар хил ҳосил олинди? Сабаби, менмика, битта, Бу ўртоқлар нинга юзани қарадилар, мавжуд резервлардан унумли фойдалана олдилар, гўзаларнинг кўкига қараб мағрурланиб кетдилар.

Йилгилаш қишлоқ-қишлоқ фактлар келтирилди. Баъзи тракторчиларнинг ҳалол ишламаётганликлари танқид қилинди.

Тракторчилар, бригадирлар, трактор-далачилик бригадаларининг, звеноларининг бошлиқларига ҳосилга қараб ҳақ тўлаш ҳосилдорликни оширишга ёрдам беради. Колхозда баъзан бу муҳим талбир тўла амалга оширилмади. Бригадирларга ҳосилга қараб ҳақ тўлаш ҳам, тракторчиларга гектарга қараб тўлашаверди. Натигада кўп ҳосил етиштирилган майдонларда ишлаган тракторчилар камроқ, кам ҳосил олган бригадаларнинг тракторчилари кўпроқ ҳақ олдилар. Ахир, бу нотўғри-ку!

Партия ташкилотининг секретари Қодиржон Маҳмудов фермада ўтказган суҳбатда колхоз кетеранларидан бири:

— Қодиржон, сиз бир қизикиб кўрдингизми, чорвачиликнинг баъзи соҳалари колхозга зарар келтирипти, — деди. Партия бюросида ва правлениеда бу масалани, албатта, синчилаб кўриб чиқиш лозим бўлади. Колхозимиздаги ҳамма соҳалар фойда келтириши, пахтадан келган даромадининг бир қисмини чорвадаги зарарини қоплаш учун сарфлаш ярамайди.

Бу масала оқиб партия мажлисида, кейин колхозчиларнинг умумий йилги ишда муҳокама қилинди. Ўрнат бўладиган рақамлар келтирилди. Чўчкачиликдан 38,859 сўм, қўйчиликдан 38,324 сўм даромад олиш планлаштирилган эди. Амалда нима бўлди? Чўчкачиликдан 16601 сўм, қўйчиликдан 15551 сўм зарар кўрилди. Бу фермаларни ҳам фойда келтирадиган тармоқларга айлантиса бўладими? Албатта бўлади.

Колхозда сабзавотчилик, бодорчилик ва поллиз экинларидан жуда кам ҳосил олинди. Сабаби аниқ. Колхоз раҳбарлари ҳам, бригадирлар ҳам бу соҳаларга жиддий эътибор бермадилар. Сабзавотчилик, бодорчилик ва поллиз экинларига ўқинчи даражада иш деб қаралди. Натигада кутилгандек ҳосил олинмади. Сабзавотдан пландаги 60 минг сўм ўрнига 401 сўм, бодорчиликдан 35056 сўм ўрнига 10913 сўм, поллиз экинларидан 1100 сўм ўрнига 601 сўм даромад олинди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайиб етиштириш ва танирхини арзонлаштириш, хар бир соҳани колхозга фойда келтирадиган қилиш, колхознинг даромадини кўтариш, колхозчиларга кўпроқ ҳақ бериш масаланинг асосий томонидир.

ИМКОНЯТЛАР КАТТА

МЕН мавжуд имконият ва резервлар ҳақида гапирмоқчиман, — деди бригадир Т. Қўдомеова. — Бу имконият ва резервлар аллақачонлардан бери ўз ағасини кутяпти.

— Бу ерда фойдаланилмаётган имконият ва резервлар тўғрисида жуда ҳаққоний масала кўтарилди. Партия ва ҳукуматимиз ҳамма вақт бу ҳақда бизни огоҳлантириб келади. Колхозимизни олиб кўринг. Қанчадан-қанча резерв ва имкониятлар бор. Хали гўнг тўғрисида гапиряли. Колхоз қишлоқларидаги маҳаллий ўнгт ҳақида гапиряли. Бундан ташқари артелимиз шаҳарга экин. Шаҳарда маҳаллий ўнгт бўлиб-тошиб ётибди. Хонадонлардаги ахлатларни далаларга, ошхона ва ресторанлардаги чиқинди-қолдиқларни чўчкачилик фермаларига ташилса бўлмайди? Ҳосилдорликни оширамиз, чорва маҳсулотларини арзон туширамиз десак, ана шу имкониятлардан кенгроқ фойдаланишимиз керак.

Йилгилаш ақсарият бригадаларда экин майдонларининг бир қисми ўт бостириб юборилганлиги танқид қилинди. Бир неча йиллар давомида арқ ва зовулар тозаланмаётгани, натигада

зах сув тўпланиб, ҳосилдорликни камайтириб юбораётгани, экин майдонларининг структураси бузилаётгани ҳақида мисоллар келтирилди.

Бу резерв ва имкониятлар ҳам секин-аста эгасини топишти. Колхозда йилги ишнинг эртаси кунгидек кўрсатилган камчиликларнинг олдини олишга киришилди. Эски йўл ва уватлар ҳисобига экин майдонларига 30 гектар ер қўшилди. Ўнгт тайёрлаш ва далага чиқариш ахши йўлга қўйилди.

— Қўйчилик фермасида олинган мажбуриятлар бажарилмай қолмоқда, — дейди фермалар сўзга чиққан Маъмур Солиев. — Ем-хашак базаси мустахкамланмади. Планадаги торва моллар учун экинлардан экинлар тўласига экинмай қолди. Шунинг учун ҳам қўйчилик ва чўчкачиликдан колхоз фойда ололмади, балки зарар кўрди.

Маъмур Солиев йилги ишда фойдали таклифларни ўртага ташлади. Қоқоқларни ҳеч бўлмаганда ўртага, ўрталарни эса илгорлар даражасига етказиш лозимлигини ва бу иш Энгельс номли колхоз шароитида мумкинлигини алоҳида уқтириб ўтди.

ОРТИҚЧА ХАРАЖАТ БЎЛМАЙДИ

ЙИЛГИЛИШ қатнашчилари правление ва колхоз партия ташкилотининг ҳамма соҳаларда ортиқча харажатларга йўл қўймаслик, иқтисод қилиш тадбирлари ҳақидаги мулоҳазаларини қизгин кутиб олдилар.

Колхозда ишлаб чиқариш нормалари, распекалар қайта кўриб чиқилди. Меҳнат кунларини сарфлаш қаттиқ назорат остига олинди. Мировлардан 10 киши қисқартирилди. Уларнинг вазибалари колхоздаги утча гидротехника юклатилди. Ҳосилдорлардан тўрт киши, марказий бухгалтериядан беш киши қисқартирилиб, бу вазибаларда ишлаган ўртоқлар ҳам дада ишларига юборилди. Меҳнат ҳисоботи ишлари бир кишига топширилди.

Фермаларда мудирлардан ташқари ҳисобот ишларини олиб бориш учун хар бир фермага биттадан табелчи қўйилган эди. Ҳозир табелчилар қисқартирилиб, ҳисоб-китоб ишларини ферма мудирларининг ўзлари юритмоқдалар.

Маъмурий-ишора апаратидаги ходимларнинг қисқартирилиши колхозга жуда катта фойда келтирди. Ҳисоб-китоб ишларида қаттиқ тартиб ўрнатилиши колхозчиларга тегадиган пул даромадларининг кўпайишига олиб боради. Қишлоқ хўжалигида етиштирилаётган барча маҳсулотларнинг таннархи пландагидан ача арзонлашмади.

Агроном Маҳмуджон Эргашев сўз олиб, колхозда агротехниканинг қонун-қоидалари қандай амалга оширилаётганлигини, трактор ва қишлоқ хўжалик механизмларидан фойдаланишнинг аҳоли ҳақида батафсил гапирди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайтириш, айниқса пахтачиликни юксалтириш шу кунги ишларга боғлиқ. Ҳозирги кунлар ҳосилнинг тадирини ҳам, маҳсулотларини кўпайтиришни ҳам ҳал етди.

Колхоз чигит экинни туталлади. Махбуба Насриддинова, Мелия Эргашева, Фозил Малайимов, Уринов Элвора, Исмаил Толстов ўртоқлар бошлиқ бригадалар гўза парвартишни кучайтириб юбордилар.

СУРАТДА: Энгельс номли колхознинг илгор сут соғувчилари Салимаҳон СУЛАЙМОНОВА ва Роҳатой МАХКАМОВА ўртоқлар. Улар ўз тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар. И. Мархаев фотолари.

Халқ кўтарилса иш юришди, дейди ота-бобеларимиз. Бу ерда ҳосилдорликни ошириш ва қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантириш учун бутун халқ кўтарилди. Йилги ишнинг эртаси кунгидек юздан ортиқ куч қўшилди.

Колхозда звено принципи тўла амалга оширилди. Хар бир звенога 10-20 гектардан ер ажратиб берилди. 198 та звенодан 190 таси пахтачилик билан шугулланмоқда.

Йилгилиш қатнашчилари Мурожаат асосида 1963 йил учун янгидаги социалистик мажбурият қабул қилдилар.

МАЖЛИС ҚАРОР ҚИЛДИ

ҲОСИЛДОРЛИКНИ кўтариш ҳисобига пахта ўтган йилги 4295 тонна ўрнига 5150 тоннага етказилсин. Хар гектардан олинган ҳосил бир йил ичида 7-8 центнер оширилди.

Пахта майдони 1882 гектардан 1907 гектарга кўпайтирилди. Маккажўхори майдони 7 гектардан 25, оқжўхори майдони 6 гектардан 18, сабзавот экинлари майдони 12,5 гектардан 19, поллиз экинлари майдони 21 гектардан 33 гектарга етказилди. Шундай қилиб, колхознинг умумий экин майдони 2334 гектар бўлади.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида қўйилганларга эришилди: гўшт ўтган йилги 875 центнер, жўн 27 ўрнига 65 центнер, пилла 157 ўрнига 380 центнер ва 500 центнер мева-чева етиштирилди.

Колхозда даромад бермайдиган соҳанинг бўлишига йўл қўйилмасин. Бунинг учун деҳқончиликдан ўтган йилги 1411552 сўм ўрнига 1996427 сўм, чорвачиликдан 99705 сўм ўрнига 129455 сўм пилладан 129732 сўм, ёрдамчи соҳалардан 6500 сўм даромад олинди, колхознинг умумий даромади 2266454 сўмга етказилди. Шундан 1170935 сўми колхозчиларнинг ишлаган меҳнат кунларига тўланади.

Шу шартлар билан биз Бағдод зонасидаги «Большевик» колхозини социалистик мусобақага қақирамиз.

Ленинград ишлаб чиқариш бошқармасидаги Энгельс номли колхоз аъзолари Мурожаатни муҳокама қилиб, ҳосилдорликни кўтариш, барча соҳаларни ривожлантириш, даромадини кўпайтириш тадбирларини реал белгилаб чиқдилар. Улар ўз мажбуриятлари асосида иш олиб бормоқдалар.

И. ТУХТАСИНОВ,

«Ўзбекистон» мухбири.

